

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

София, 16 януари 2024 г.

Конституционният съд в състав:

Председател: Павлина Панова

Членове: Мариана Карагьозова-Финкова

Константин Пенчев

Филип Димитров

Таня Райковска

Надежда Джелепова

Атанас Семов

Красимир Влахов

Янаки Стоилов

Соня Янкулова

при участието на секретар-протоколита Гергана Иванова разгледа в закрито заседание на 16.01.2024 г. конституционно дело №21/2023 г., докладвано от съдия Янаки Стоилов.

Производството е по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията на Република България във фазата по допустимост на искането по реда на чл. 19, ал. 1 от Закона за Конституционен съд (ЗКС).

Делото е образувано на 20.12.2023 г. по искане на омбудсмана на Република България за установяване на противоконституционност на разпоредбата на чл. 300, ал. 3 от Закона за съдебната власт в частта „до три пъти“ (ЗСВ, обн. ДВ, бр. 64 от 07.08.2007 г., посл. изм. и доп. ДВ, бр. 108 от 30.12.2023 г.).

В искането се твърди, че предвиденото в чл. 300, ал. 3 ЗСВ ограничение на възможностите за явяване на изпит за придобиване на

юридическа правоспособност нарушава редица конституционни разпоредби: чл. 48, ал. 1 и ал. 3 относно правото на труд и свободния избор на професия и място на работа; чл. 53 относно правото на образование, което включва и правото да се признае завършеното образование във висши училища; чл. 32 относно правото на личен живот. Вносителят привежда аргументи за нарушение на принципа на пропорционалност при ограничаване на посочените права. Той споделя виждането, че правото на образование и правото на труд не са абсолютни и подлежат на ограничения при наличие на легитимна цел, но в случая целта на намесата не може да бъде установена. Вносителят стига до извод, че завършеното юридическо образование се обезсмисля и губи правно значение като фактически състав, пораждащ различни възможности за професионална реализация.

Омбудсманът обосновава и нарушение на принципа на правовата държава, закрепен в чл. 4, ал 1 от Конституцията, специално на правната сигурност и предвидимост по отношение на студенти по право, които са започнали своето образование преди датата на промяна на закона през 2016 г. с оглед на условията, на които трябва да отговорят, за да придобият юридическа правоспособност.

Конституционният съд, за да се произнесе по допустимостта на искането, установи:

Искането е направено от оправомощен субект съгласно чл. 150, ал. 4 от Конституцията – от омбудсмана. Иска се установяване на противоконституционност на законова разпоредба поради нарушаване на права на гражданите.

В искането се твърди, че се нарушават конституционни разпоредби, сред които на първо място се сочи чл. 48, ал. 1 и 3 относно правото на труд и свободен избор на професия и място на работа, чл. 53 относно правото на образование, както и правото на личен живот, прогласено от чл. 32 от Конституцията.

По предмета на искането за установяване на противоконституционност на чл. 300, ал. 3 ЗСВ Конституционният съд не се е произнасял с решение или определение за недопустимост, поради което не е налице отрицателната процесуална предпоставка по чл. 21, ал. 6 ЗКС за неговата допустимост.

Искането е съобразено с изискуемите по чл. 17, ал. 1 и 2 ЗКС и чл. 18 от Правилника за организацията на дейността на Конституционния съд (ПОДКС) форма и реквизити.

В съответствие с изложеното Конституционният съд намира, че искането следва да бъде допуснато за разглеждане по същество.

С оглед на предмета на конституционното дело Съдът приема, че като заинтересувани институции на основание чл. 20а, ал. 1 ПОДКС следва да бъдат конституирани: Народното събрание, Министерският съвет, министърът на правосъдието, министърът на образованието и науката, Върховният касационен съд, Върховният административен съд, главният прокурор и Висшият адвокатски съвет.

На основание чл. 20а, ал. 2 ПОДКС като заинтересувани неправителствени, съсловни, синдикални и други организации следва да бъдат поканени да предложат становища: Съюзът на съдиите в България, Асоциацията на българските административни съдии, Българската съдийска асоциация, Асоциацията на прокурорите в България и Съюзът на юристите в България.

На основание чл. 20а, ал. 3 ПОДКС Съдът намира, че е подходящо да отправи покана да дадат писмено правно мнение следните изтъкнати специалисти: проф. д.ю.н. Борис Велчев, проф. д.ю.н. Лазар Груев, проф. д.ю.н. Цветан Сивков, проф. д-р Екатерина Михайлова, проф. д-р Емилия Друмева, проф. д-р Емилия Панайотова, проф. д-р Мартин Белов, проф. д-р Пенчо Пенев, проф. д-р Пламен Киров, проф. д-р Сашо Пенев, проф. д-р Снежана Начева, доц. д-р Деяна Марчева, доц. д-р Наталия Киселова, доц. д-р Симеон Гройсман.

По изложените съображения и на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията и чл. 19, ал. 1 от Закона за Конституционен съд, Конституционният съд

О П Р Е Д Е Л И:

Допуска за разглеждане по същество искането на омбудсмана на Република България за установяване на противоконституционност на разпоредбата на чл. 300, ал. 3 от Закона за съдебната власт в частта „до три пъти“ (обн. ДВ, бр. 64 от 07.08.2007 г. , посл. изм. и доп. ДВ, бр. 108 от 30.12.2023 г.).

Конституира като заинтересувани институции по делото: Народното събрание, Министерския съвет, министъра на правосъдието, министъра на образованието и науката, Върховния касационен съд, Върховния административен съд, главния прокурор и Висшия адвокатски съвет, на които да се изпратят преписи от искането и от определението, като им се дава възможност в 30-дневен срок да представят писмени становища по предмета на делото.

Отправя покана до: Съюза на съдиите в България, Асоциацията на българските административни съдии, Българската съдийска асоциация, Асоциацията на прокурорите в България и Съюза на юристите в България, на които да се изпратят преписи от искането и от определението, като им се дава възможност в 30-дневен срок да представят писмени становища по предмета на делото.

Отправя покана до следните изтъкнати специалисти: проф. д.ю.н. Борис Велчев, проф. д.ю.н. Лазар Груев, проф. д.ю.н. Цветан Сивков, проф. д-р Екатерина Михайлова, проф. д-р Емилия Друмева, проф. д-р Емилия Панайотова, проф. д-р Мартин Белов, проф. д-р Пенчо Пенев, проф. д-р Пламен Киров, проф. д-р Сашо Пенев, проф. д-р Снежана Начева, доц. д-р Деяна Марчева, доц. д-р Наталия Киселова, доц. д-р Симеон Гройсман, на

които да се изпратят преписи от искането и от определението, като им се дава възможност в 30-дневен срок от получаване на поканата да представят писмени правни мнения по предмета на делото.

Препис от определението да се изпрати и на вносителя на искането, който в 30-дневен срок от получаването може да представи допълнителни съображения.

Председател: Павлина Панова